

Висновки. Обладнання, що застосовується і Україні на страусячих фермах, не випускається промисловою, є примітивне і потребує розробки та удосконалення, а запропонована схема автонапувалки, є кращою за інші напувалки тим що її можна регулювати за висотою, нема застою води і вона не забруднюється, а отже в воду не попадають шкідливі мікроорганізми, що зменшує ймовірність захворюти, менші втрати під час використання.

Список використаних джерел

1. Лифшиц А. С. Страусы: разведение и выращивание / А. С. Лифшиц. – Ростов-на-Дону: Издательский Дом «Проф-Пресс», 2002. – 192 с.
2. Мельников С. В. Технологическое оборудование животноводческих ферм и комплексов / С. В. Мельников. – 2-е изд., перераб и доп. – Л.: Агропромиздат, 1985. – 640 с.
3. Ревенко І. І. Механізація і автоматизація тваринництва: Підручник / І. І. Ревенко, А. І. Окоча, Є. Л. Жулай [та ін.]; [за ред. І. І. Ревенка]. – К.: Вища освіта, 2004. – 399с.
4. Открытия и изобретения – Официальный бюллетень государственного комитета СССР по делам изобретений и открытий. – підбірки за 1986-1991 р.р.
5. Рахманов А. И. Разведение страусов / А. И. Рахманов. – М.: ООО «Аквариум ЛТД», 2003. – 64 с.
6. Сомова Є. На обійсті «довгоногі» північні страуси / Є. Сомова. // Фермерське господарство. – 2007. – №3, січень.

Аннотация. Развитие такой экономически выгодной отрасли, как страусоводство в условиях Украины невозможно без создания адаптированных технологий и необходимого оборудования трудоемких процессов. Авторы предлагают оборудование процесса поения, как в помещениях, так и на выгулах для птицы разного возраста.

Ключевые слова: технология, страусы, поение, поилки, усовершенствование, схема автопоилки.

Summary. Distribution of such economic advantageous industry, as ostrichbreeding in the conditions of Ukraine is impossible without creation of the adapted technologies and necessary equipment of labour intensive processes. Authors propose equipment of process of water drinking, both in apartments and platform for a bird different age.

Key words: technology, ostriches, water drinking, drinking bowls, improvements, chart of automatic drinking bowl.

УДК 636. 237. 21. 034. 082. 4]: 619/ 616-092

Санжара Р. А., аспірант¹⁰, Дніпропетровський державний аграрний університет

ОЦІНКА УКРАЇНСЬКОЇ ЧОРНО-РЯБОЇ МОЛОЧНОЇ ХУДОБИ ЗА ПОЄДНАНІСТЮ ОЗНАК ПРОДУКТИВНОСТІ ТА ВІДТВОРЮВАЛЬНОЇ ЗДАТНОСТІ ЗАЛЕЖНО ВІД СТРЕСОСТІЙКОСТІ

Наведено результати оцінки бугая-плідника за поєднаністю у його дочок ознак молочної продуктивності та відтворювальної здатності. Встановлено що більш вдалим їх поєднанням характеризуються стресостійкі дочки.

Ключові слова: бугай-плідники, поєднані ознаки, стресостійкість.

Постановка проблеми у загальному вигляді та її зв'язок з важливими науковими та практичними завданнями. Селекціонери завжди прагнули втілити індивідуальні якості високоцінних особин у групі, щоб якнайбільше отримати високопродуктивних нащадків. Цьому сприяє розвиток штучного осіменіння й тривалого зберігання сперми, що забезпечує широкі можливості для інтенсивного використання плідників. У молочному скотарстві від окремих бугаїв-поліпшувачів одержують десятки й сотні тисяч високопродуктивних потомків. У результаті частка впливу плідників на поліпшення молочних порід великої рогатої худоби досягла 90-95%. Однак, як показала практика, реалізувати високий потенціал потомків можна тільки при високому рівні годівлі та утримання тварин [5].

Світова тенденція до збільшення інтенсивності розмноження окремих генотипів, відібраних за основною селекційною ознакою, за рахунок використання не лише штучного осіменіння, а й нових досягнень науки та техніки, як наприклад, трансплантація і клонування ембріонів, призводить до звуження спадковості генофонду і втрати генів які контролюють життєво важливі функції (адаптація до умов середовища, відтворна функція, стійкість до захворювань та ін.). Тому разом із основною селекційною ознакою, якою є продуктивність, потрібно досить уваги приділяти також іншим, зокрема відтворювальній здатності. Адже відтворна функція та молочна продуктивність є провідними селекційними ознаками в молочному скотарстві [1, 2, 5, 6].

¹⁰ Науковий керівник – канд. с.-г. наук, доцент Черненко О. М.

Нашою метою було дослідити поєднаність цих основних селекційних ознак залежно від типів стресостійкості.

Матеріал і методика. Дослідження проводили на поголів'ї корів-первісток української чорно-рябої молочної породи, які належать товариству з обмеженою відповідальністю «Агрофірма «Олімпекс-Агро» Дніпропетровської області, що є племзаводом з розведення української чорно-рябої молочної та голштинської порід.

Досліджуване поголів'я ($n = 137$) перебувало в однакових умовах утримання та годівлі: дворазове доїння у переносні відра доїльного апарату типу «Імпульс», рівень годівлі 55 ц корм. од. /гол. в рік, прив'язне утримання в стійловій період, влітку – безприв'язне в літніх таборах.

Оцінку типів стресостійкості проводили за методикою Е. П. Кокоріної та співавт. (1978). Вона ґрунтується на визначенні рівня загальмованості рефлексу молоковіддачі у відповідь на зовнішній подразник. Ним являлось проведення переддоїльної підготовки вимені та доїння корів «чужою» дояркою (експериментатором). Перше (фонове) доїння виконувала постійна доярка, наступні три у ті ж самі години доби – експериментатор (дослід). За результатами щохвилинного падою будували криві динаміки молоковидедення. На основі цих графіків виявляли елементи гальмування молоковіддачі та визначали тип стресостійкості корів: стресостійкі (I+II), стресчутливі (III+IV). [4]

Поєднаність продуктивності та відтворювальної здатності у дочок бугая Ассета 393751 з лінії Валіанта ($n = 49$) вивчали за методикою О. Полковнікової, Т. Підпали [3]. Методикою передбачається встановлення напрямку відхилень середньодобової кількості молочного жиру та коефіцієнту відтворювальної здатності кожної первістки від їх середньої величини по стаду в бік «плюс» (+) та «мінус» (-).

Результати досліджень. Розподіл напівсибсів на групи за поєднаними ознаками та залежно від стресостійкості, представлено у вигляді діаграм (рис. 1-4).

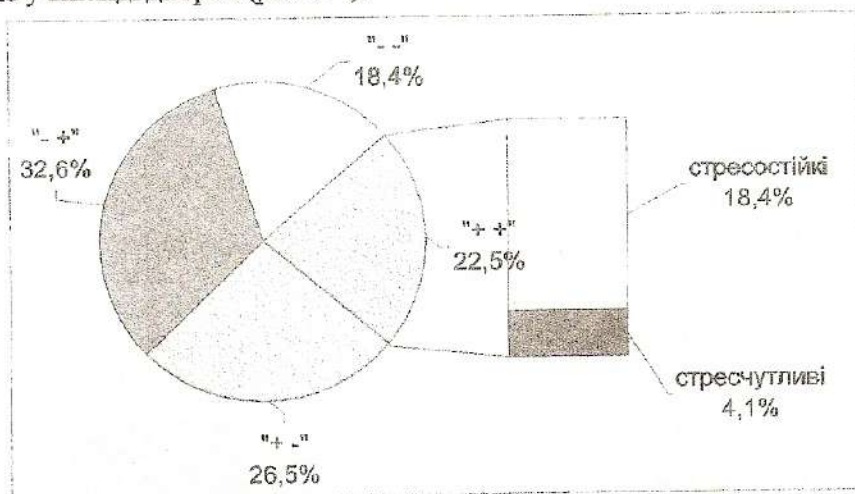

Рис. 1. Стресостійкість напівсибсів групи «+ +»

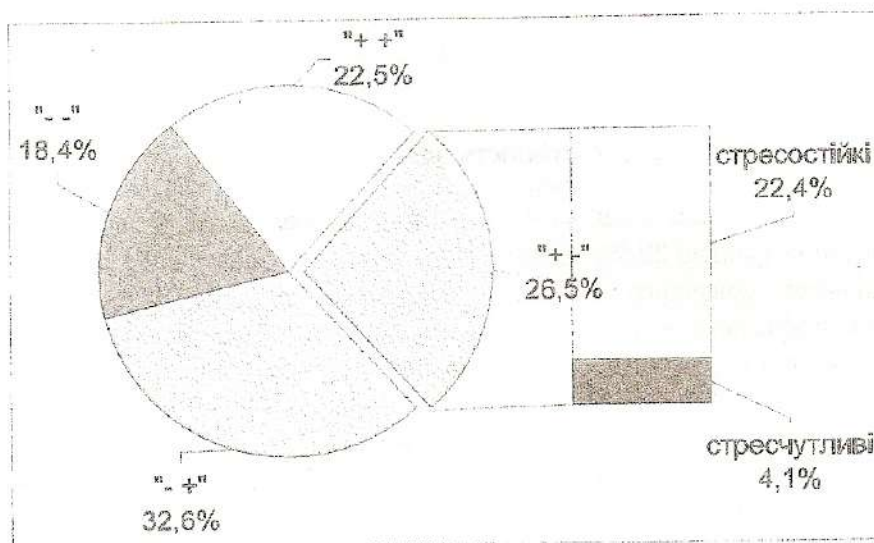

Рис. 2. Стресостійкість напівсибсів групи «+ -»

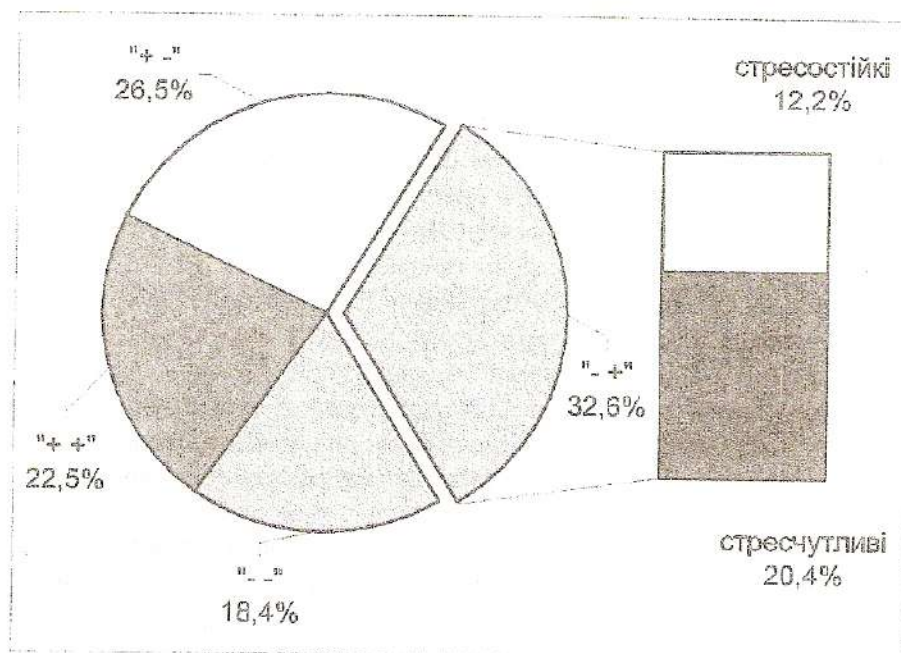

Рис. 3. Стресостійкість напівсибів групи «- +»

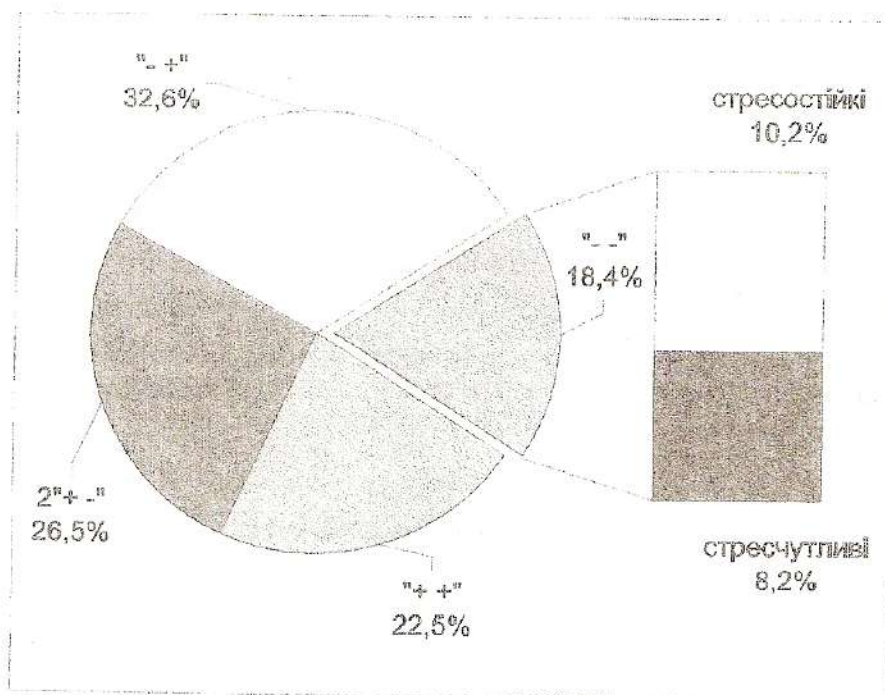

Рис. 4. Стресостійкість напівсибів групи «- -»

У групу з бажанням поєднанням ознак «+ +» (кількість молочного жиру та коефіцієнт відтворювальної здатності вище середнього) потрапило 22,5% тварин, з них 18,4% становлять стресостійкі і лише 4,1% – стресчутливі. Група «+ -» (кількість молочного жиру вище середнього а коефіцієнт відтворювальної здатності нижче) становить 26,5% досліджуваного поголів'я, і також майже повністю складається із стресостійких тварин, стресчутливих лише 4,1%. Група «- +» (кількість молочного жиру нижче середнього а коефіцієнт відтворювальної здатності вище) нараховує 32,6% з яких 12,2% стресостійких, та 20,4% стресчутливих. В групі з найгіршим поєднанням «- -» (кількість молочного жиру та коефіцієнт відтворювальної здатності нижчі середнього) налічується 18,4% у приблизно однаковому співвідношенні тварин за типами стресостійкості.

Таким чином, виявляється вплив стресостійкості на подальше поєднання продуктивності і відтворювальної здатності напівсибів.

Напівсиби, розподілені на групи за поєднаними ознаками, характеризуються їх різною величиною у абсолютному виразі залежно від стресостійкості (табл. 1).

Таблиця 1

Продуктивні та відтворювальні якості напівсибів

Дочки Ассета	Поєднаність ознак									
	++		+-		-+		--		У середньому	
	МЖ*	КВЗ*	МЖ	КВЗ	МЖ	КВЗ	МЖ	КВЗ	МЖ	КВЗ
Стресостійкі	0,432± 0,009	1,01± 0,01	0,440± 0,014	0,79± 0,03	0,343± 0,014	1,02± 0,02	0,343± 0,017	0,79± 0,04	0,403± 0,02	0,94± 0,02
Стресчутливі	0,424± 0,018	1,02± 0,09	0,428± 0,003	0,78± 0,14	0,326± 0,014	1,03± 0,02	0,315± 0,022	0,78± 0,07	0,346± 0,014	0,88± 0,04

МЖ* – середньодобова кількість молочного жиру; КВЗ* – коефіцієнт відтворювальної здатності.

Як видно з даних табл. 1 при порівнянні відповідних груп-варіант між стресостійкими і стресчутливими дочками Ассета достовірної різниці не виявлено. Однак вдаліше поєднання продуктивності і відтворювальної здатності спостерігається все ж у стресостійких тварин. При варіанті «плюс» у обох типів стресостійкості досліджувані показники перевищують середні по стаду ($n = 137$) в межах 8,2-12,2%. А при варіанті «мінус» зниження у стресостійких тварин у межах 12,5-15,1%, тоді як у стресчутливих 16,2-19,4%.

За аналогічною схемою ми розглянули все досліджуване поголів'я без врахування походження. У таблиці 2 наведено результати розподілу тварин за поєднаними ознаками всієї вибірки.

Таблиця 2

Оцінка за поєднаними ознаками

Показник	n	Поєднаність ознак							
		«++»		«+-»		«-+»		«--»	
		голів	%	голів	%	голів	%	голів	%
Разом по групі	137	42	30,7	29	21,2	41	29,9	25	18,2
Стресостійкі	92	32	23,4	26	19,0	20	14,6	14	10,2
Стресчутливі	45	10	7,3	3	2,2	21	15,3	11	8,0

З даних таблиці 2 виявляється розподіл тварин на групи аналогічний попередньому. В групі («+ +») 30,7% всього поголів'я 23,4% з яких становлять стресостійкі і лише 7,3% – стресчутливі. Група «+ -» становить 21,2%, і також майже повністю складається із стресостійких тварин (19,0%), стресчутливих лише 2,2%. Група «- +» складає 29,9% з яких 14,6% стресостійких, та 15,43% стресчутливих. В групі з найгіршим поєднанням «- -» налічується тварин 18,2% з яких 10,2% стресостійких, та 8,0% стресчутливих первісток.

Висновки. У стаді української чорно-рябої молочної породи 30,7% первісток характеризується підвищеним рівнем молочного жиру і коефіцієнту відтворювальної здатності порівняно з їх середніми значеннями, що є суттєвим і свідчить, що у третій частини стада добре поєднуються ведучі ознаки шляхом збереження при відборі тих генних комплексів, які їх корелятивно забезпечують. На поєднаність ознак та їх розвиток впливає стресостійкість напівсибів. У дочок бугая Ассета група «+ +» варіант представлена на 18,4% стресостійкими, проти 4,1% стресчутливими ровесницями.

Таким чином, при вивченні впливу бугаїв-плідників на формування генетичного потенціалу продуктивності нащадків для забезпечення прогресивної генетичної різноманітності у стаді разом з оцінкою дочок за основними господарськими ознаками важливо враховувати їх стресостійкість.

Список використаних джерел

- Денисюк О. Використання плідників різного екогенезу / О. Денисюк // Тваринництво України. – 2008. – №4. – С. 19-20.
- Костап В. Молочність і відтворення буковинських корів / В. Костап // Тваринництво України. – 2007. – №10. – С. 19-21.
- Полковнікова О. Оцінка генотипу бугаїв-плідників за поєднаними ознаками у їхніх дочок / О. Полковнікова, Т. Підпала // Тваринництво України. – 2000. – №3-4. – С. 15-16.
- Кокорина Э. П. Рекомендации по оценке стрессоустойчивости коров при машинном доении / [Кокорина Э. П., Туманова Э. Б., Филиппова Л. А., Задальский С. В.]. – Л. : ВНИИРГЖ, 1978. – 37 с.
- Родина Н. Д. Воспроизводительная способность чистопородных черно-пестрых и голштинизированных коров / Н. Д. Родина // Зоотехния. – 2005. – №4. – С. 27-29.
- Басовський М. З. Розведення сільськогосподарських тварин / М. З. Басовський, В. П. Буркат, Д. Т. Вінничук [та ін.]; за ред. М. З. Басовського. – Біла Церква, 2001. – 400 с.

Анотація. Приведены результаты оценки быка-производителя по сочетаемости у его дочерей признаков молочной продуктивности и воспроизводительной способности. Установлено, что более удачным их сочетанием характеризуются стрессоустойчивые дочери.

Ключевые слова: быки-производители, сочетаемые признаки, стрессоустойчивость.

Summary. It is given the assessed results of a servicing-bull according to the milk productivity of its cows. It is established that stress resistant cows have better reproductive and productive characteristics.

Key words: servicing-bulls, combined characteristics, stress-resistance.